

การพัฒนาแบบฝึกหัดแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของ
นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช

Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for
Enhancing Specific Competencies of Psychiatric Social Workers

ชิตชนก โอภาสวัฒนา¹ สรรกมล กรนุ้ม² และ ภพธร วุฒิทาร์³

Chidchanok Opaswattana¹, Sankamon Gornnum², and Phopthorn Wuttiarn³

สำนักวิชาการสุขภาพจิต

Bureau of Mental Health Academic Affairs, Thailand

¹E-mail: sidarama4@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3153-0199>

²E-mail: sankamon_sw@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3071-4058>

³E-mail: phopthorn.dmh@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-5884-710X>

Received 30/06/2023

Revised 05/07/2023

Accepted 10/07/2023

บทคัดย่อ

กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำชี้แนะ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน และการนำเสนอข้อมูล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการฝึกหัดแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกหัดแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช การวิจัยดำเนินการ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการฝึกหัดแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่สมัครเข้ารับการฝึกหัดและสมัครใจเข้ารับการทดลอง จำนวน 38 คน ระยะที่ 2 การประเมินผลรูปแบบการฝึกหัดแบบผสมผสาน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ที่สมัครเข้ารับการฝึกหัด หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ และคณะกรรมการสมาคมนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบการฝึกหัดแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช 2) แบบประเมินสมรรถนะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช 3) แนวคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประเมินผลรูปแบบการฝึกหัด 4) แบบประเมินสรุปผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัย พบว่า (ก) รูปแบบการฝึกหัดแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคม

[955]

Citation:

ชิตชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร์. (2566). การพัฒนาแบบฝึกหัดแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของ

นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiarn, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing

Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

.....

สงเคราะห์จิตเวช ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) แผนการจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยดำเนินการฝึกอบรมตามโครงสร้างเนื้อหาและแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแบบผสมผสาน จำนวน 7 โมดูล ระยะเวลา 90 ชั่วโมง โดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Online) จำนวน 6 โมดูล ระยะเวลา 60 ชั่วโมง และรูปแบบพบหน้า (Onsite) จำนวน 1 โมดูล ระยะเวลา 30 ชั่วโมง มีรูปแบบการฝึกอบรมและโครงสร้างเนื้อหาเหมาะสมทุกองค์ประกอบกับวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 (ข) ผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช พบว่า คะแนนเฉลี่ยสมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตระหนักถึงคุณค่า จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวช 2) ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช 3) ด้านความสามารถในการพัฒนาวิชาการด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค) ผลการประเมินรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช มีความเหมาะสม บรรลุตามเป้าหมายทั้งในด้านเจตคติที่ดีต่อการทำงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวช ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะเฉพาะทาง ประสบการณ์ ความมั่นใจ เป็นประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนาวิชาการด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช รวมถึงมีสัมพันธภาพที่ดี เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการทำงานสังคมสงเคราะห์จิตเวชได้ครอบคลุมมากขึ้น

คำสำคัญ: รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน; การเรียนรู้เชิงรุก; นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช; สมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช

Abstract

Active learning process is a student-centered learning management process, emphasizing the role and participation of the learners, by allowing learners to learn and perform activities on their own, which teachers give advice, encourage or facilitate learners to learn through analytical thinking processes, synthesizing learning exchanges between learners and presenting information. The objectives are 1) To develop the hybrid training model by using active learning methods for enhancing specific competencies of psychiatric social workers and 2) To study results by using the hybrid training model by using active learning methods for enhancing specific competencies of psychiatric social workers. Methods: Phase 1 Developing and examining the hybrid training model by using active learning methods for enhancing specific competencies of psychiatric social workers Phase 2 Evaluating the hybrid training model by using active learning methods for enhancing specific competencies of psychiatric social workers. The sample group

[956]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

.....

was 38 social workers who applied the training model willingly. The research tools 1) The hybrid training model by using active learning methods for enhancing specific competencies of psychiatric social workers 2) The specific competencies of psychiatric social work evaluation form 3) The question guidelines to run the focus group for the training model evaluation 4) The evaluation forms for post-training practices of the samples. The data analysis Quantitative data analysis using percentages means, and standard deviations. Qualitative data analysis using content analysis. Results: (A) The hybrid training model using active learning methods consists of (1) Principles (2) Objectives (3) Structures and contents (4) Lesson Plan (5) Learning media (6) Evaluation. The training model runs accordingly through 60-hr, 6 – online modules and 30-hr, 1-on-site modules. The hybrid training model and quality content are suitable for all components. which has an index of conformity (IOC) equal to 1.00. (B) Specific competencies evaluation of the sample group shows that mean of pre-training evaluation results of all 3 aspects of the competencies (a. realizing the value, ethics, and standard of psychiatric social work practices; b. Psychiatric social working abilities; c. abilities to develop state of the arts of psychiatric social work) are significantly higher ($p < 0.05$) than that of post-training ones. And (C) The post-training practices of the sample evaluation show that the training model is suitable, and able to reach many targets such as good working practice attitudes; enhancing knowledge, specific skills, and experiences, ensuring that are applicable for daily practices and improvement networks of psychiatric social workers also.

Keywords: Hybrid Training Model; Active Learning; Psychiatric Social Worker; Specific Competencies in Psychiatric Social Work

บทนำ

นักสังคมสงเคราะห์จิตเวชเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญ เป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงานด้านสุขภาพจิตและจิตเวชของประเทศ โดยมีบทบาทหน้าที่หลักในการให้การช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตและจิตเวช ทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพจิต การป้องกันปัญหาสุขภาพจิต การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว รวมถึงภาวะวิกฤติต่างๆ ที่เกิดขึ้น หากบุคคล

[957]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของ

นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing

Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

ไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงาน อาจเกิดปัญหาสุขภาพจิตและจิตเวชมากขึ้น และพบว่าผู้รับบริการทางสุขภาพจิตและจิตเวชส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาทางสังคม

ดังนั้นนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช จึงเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการให้การดูแลช่วยเหลือด้านสังคมจิตใจสำหรับกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพจิตและจิตเวช กลุ่มเปราะบางทางสังคม เศรษฐกิจ กลุ่มเสี่ยงต่างๆ รวมถึงการส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ต้องใช้ความรู้ ความสามารถและทักษะเฉพาะทางจิตเวช รวมทั้งระบบเครือข่ายทั้งหมดที่มีในการช่วยเหลือผู้ให้บริการ โดยมีบทบาทหน้าที่หลักคือ ประเมินและวินิจฉัยทางสังคม เป็นผู้ให้การปรึกษาและหรือบำบัดทางสังคม เป็นผู้พิทักษ์สิทธิ์ ประสานทรัพยากรทางสังคมช่วยให้ผู้ป่วยได้เข้าถึงสิทธิ์และได้รับสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม พัฒนาสุขภาพทางสังคมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นผู้จัดการรายกรณี (Case management) สำหรับผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสังคมจิตใจยุ่งยาก ซับซ้อน และหรือผู้ป่วยที่มีความเจ็บป่วยทางสังคมรุนแรง (Severe Social illness; SSI) รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤติสุขภาพจิตและสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีปัญหาทางสังคมจิตใจ เป็นต้น การส่งเสริม ป้องกัน บำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมถึงการพัฒนาวิชาการ องค์ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี จึงเป็นบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายที่สำคัญของกรมสุขภาพจิตต่อเนื่อง (อัญชลี ศิลเกษ และสมนึก อนันตวรฤทธ์, 2564)

ปีงบประมาณ 2565 กรมสุขภาพจิตมีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรครอบคลุมทุกวิชาชีพให้มีความเชี่ยวชาญในทักษะวิชาชีพ ทักษะด้านดิจิทัล และมีทักษะที่หลากหลายสามารถบูรณาการองค์ความรู้ร่วมกับสาขาวิชาชีพอื่น ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล ซึ่งมีกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์คือการพัฒนากระบวนการข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพจิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (Digital Transformation) และพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีทักษะที่หลากหลาย (Multitasking) เพื่อรองรับระบบราชการ 4.0 และประเทศไทย 4.0 ตามแผนปฏิรูปราชการระยะ 5 ปี พ.ศ.2566 – 2570 ของกรมสุขภาพจิต (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2564) ปัจจุบันความปกติวิถีใหม่ (New Normal) ของการศึกษาในบริบทโควิด 19 นั้น คือ ด้านการศึกษา การปรับแนวทางการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ที่เรียกว่าสอนแบบผสมผสานที่ต้องปรับบทบาทในการสอนและวิธีการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ที่ผสมผสาน การสาธิตสุขกับการจัดการศึกษาในระบบใหม่ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาแนวคิดแบบใหม่ (Design Thinking) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skill) ในภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และกระบวนการทางความคิด (Mindset) (สมัครสมร ภักดีเทวา และเอกณณ บางท่าไม้, 2564)

การพัฒนาแบบการฝึกอบรม โดยศึกษาแนวคิดรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Hybrid Learning) ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยนอกจากได้รับความรู้ จากผู้สอนในห้องเรียนแล้วยังสามารถเรียนผ่านระบบการศึกษาทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการเรียนผ่านเว็บ (Web based Learning) ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าบทเรียนที่ผู้สอนนำเสนอบนเว็บไซต์ (Website) ได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดสถานที่ และตามศักยภาพของผู้เรียน (Fanter, 2010) และกระบวนการเรียนรู้

[958]

Citation:

ชิตชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของ

นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing

Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ ชี้แนะ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน และการนำเสนอข้อมูล (วารินทร์พร พันเพ็ญฟู, 2562) รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหา เวลา และจำนวนของผู้เรียน จากการสังเคราะห์ตัวอย่างรูปแบบหรือเทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ดี ผู้เรียนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (เยาวเรศ รักดีจิตร, 2557) สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนการสอนมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์และความสำเร็จในการเรียนเป็นการจัดการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะ และเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต และถือเป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน(วารินทร์พร พันเพ็ญฟู, 2562)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช จึงนำแนวคิดการอบรมแบบผสมผสานและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) นำมาออกแบบและพัฒนาเป็นรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ภายใต้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสาคมนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพที่สนับสนุน กำกับดูแลหลักสูตรนักสังคมสงเคราะห์จิตเวชให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักสังคมสงเคราะห์ให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิต ซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านี้จะนำไปสู่การพัฒนาารูปแบบการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช และหลักสูตรอื่นๆ ของกรมสุขภาพจิตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช

สมมติฐานการวิจัย

[959]

Citation:

ชิตชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

คะแนนเฉลี่ยสมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวชของนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้ารับการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกฯ หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทบทวนวรรณกรรม

การจัดการฝึกอบรม

การฝึกอบรมออนไลน์ (Online Training) คือ การฝึกอบรมที่เป็นลักษณะของการเรียนการสอนโดยสื่อหลายมิติ บทเรียนมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนและสร้างให้เกิดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป นอกจากนี้ผู้เรียนยังเป็นผู้ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระในเรื่องของสถานที่และเวลา โดยบทเรียนและเนื้อหาวิชาในการฝึกอบรมออนไลน์นั้นจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พัฒนาให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การประเมินความจำเป็นของผู้เรียน 2) การเลือกวิธีการที่เหมาะสมที่สุด 3) การออกแบบบทเรียน 4) การสร้างแผนงาน และ 5) การประเมินผลบทเรียน (เจิตจันทร์ พลตงนอก, 2556)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำชี้แนะ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน และการนำเสนอข้อมูล (วารินทร์พร พันเพ็ญ, 2562) รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหา เวลา และจำนวนของผู้เรียน จากการสังเคราะห์ตัวอย่างรูปแบบหรือเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ดี ผู้เรียนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (ยาวเรศ ภัคติจิตร, 2557)

การฝึกอบรมแบบผสมผสาน

การฝึกอบรมแบบผสมผสานเป็นการฝึกอบรมที่ผสมผสานระหว่างการอบรมแบบดั้งเดิมโดยใช้วิธีการอบรมแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) กับการฝึกอบรมด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในรูปแบบออนไลน์ เพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เข้ารับการอบรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนบรรลุจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมที่ตั้งไว้ ซึ่งการฝึกอบรมในแต่ละรูปแบบมีทั้งส่วนดีและส่วนที่เป็นข้อจำกัด เช่น จำนวนผู้เข้าอบรม ระยะเวลา ความรู้พื้นฐานและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง (สนธยา หลักทอง และ เษิณู กิจระการ, 2564) เป็นรูปแบบการฝึกอบรมที่เน้นความยืดหยุ่น โดยใช้สื่อการเรียนการสอน กิจกรรม และรูปแบบการเรียนการสอนทั้งแบบออนไลน์และการเรียนแบบเผชิญหน้าให้ผู้เข้าอบรมทุกคนสามารถบรรลุเป้าหมายได้ Eiraldi et al., (2022)

สมรรถนะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวช

[960]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภัพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของ

นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing

Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

สมรรถนะของงานด้านสังคมสงเคราะห์ เป็นความสามารถในการบูรณาการและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ คุณค่า และทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้องค์ประกอบของสมรรถนะนั้นประกอบด้วยส่วนต่างๆ จำนวน 6 ส่วนด้วยกันคือ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ทักษะ (Skill) 3) บทบาททางสังคม (Social Role) 4) ภาพพจน์หรือมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเอง (Self-image) 5) แรงจูงใจหรือ เจตนา (Motive/Attitude) และ 6) อุปนิสัย (Traits) หรือพฤติกรรมซ้ำๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง (เพ็ญประภา ภัทรานุกรม, 2565) แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยดังกล่าวนำไปสู่การกำหนดสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านการตระหนักถึงคุณค่า จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวช หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงการรับรู้ ตระหนักถึงคุณค่า ยึดมั่นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ และมาตรฐานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวช 2) สมรรถนะด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน หมายถึง ปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า การออกแบบวางแผนและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ทักษะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวชได้ 3) สมรรถนะด้านการพัฒนาวิชาการด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช หมายถึง การสืบค้น ประมวลองค์ความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช นำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาบริการ และวิชาการอย่างเป็นระบบ และสามารถออกแบบงานวิจัยด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวชที่สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพต่อไปนี้

[961]

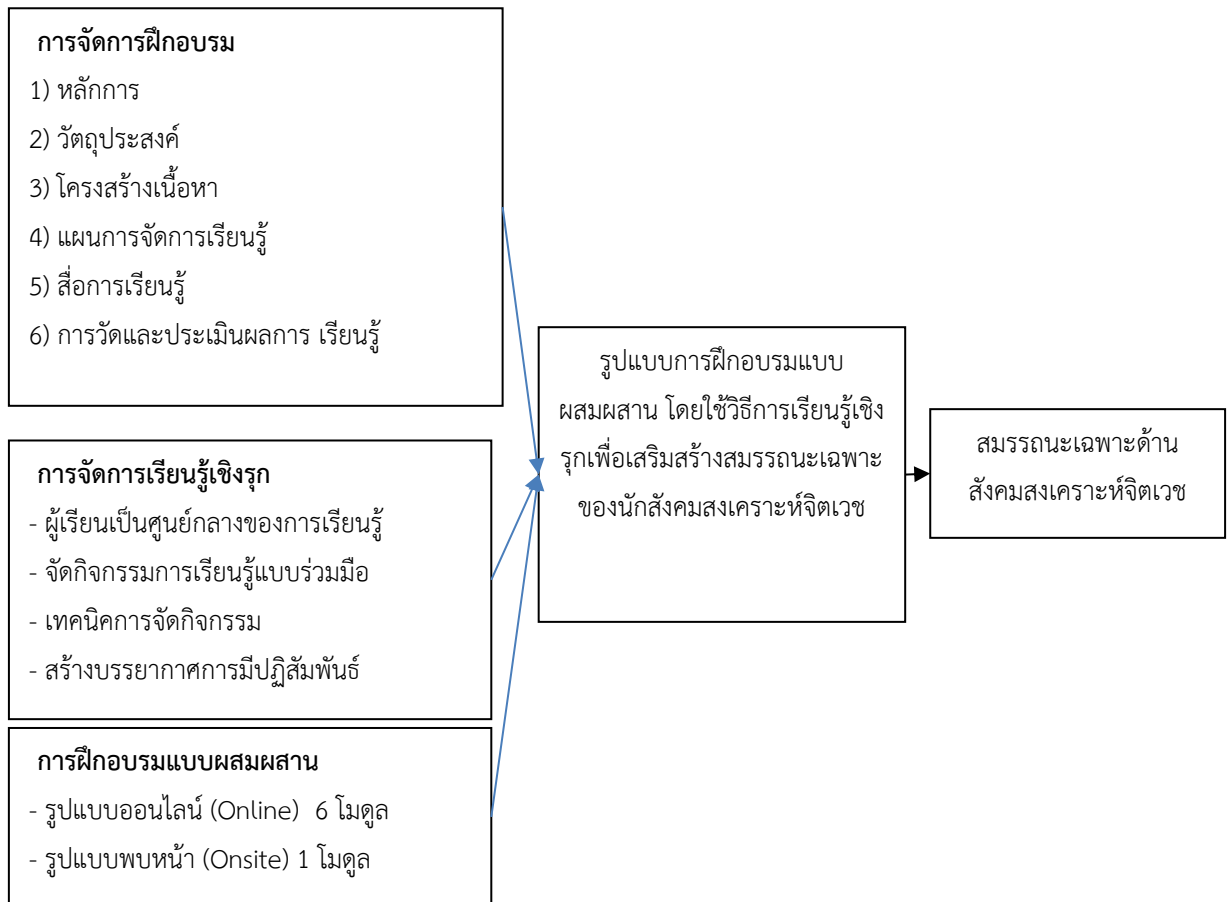
Citation:

ชิตชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยใช้การศึกษาเชิงปริมาณประเภทกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Quasi-Experimental Design) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียดแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการ/ความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ เพื่อใช้ในการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช จากการประชุมคณะกรรมการสมาคมนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช การสำรวจข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการการฝึกอบรมหลักสูตรนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ของหน่วยงานสังกัดกรมสุขภาพจิต และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิดโดยทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

[962]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบและจัดทำแบบร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช กำหนดโครงสร้างเนื้อหา แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การพัฒนาสมรรถนะ มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบรูปแบบการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพทางวิชาการ โดยนำร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในด้านการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช จำนวน 2 คน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 1 คน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน และด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จำนวน 1 คน ตรวจสอบคุณภาพเนื้อหา ด้านความตรง ความถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุมและความเหมาะสมของเวลา ลำดับหัวข้อเนื้อหา และให้ค่าความสอดคล้องของหัวข้อความรู้และวัตถุประสงค์ (The index of Item-Objective Congruence : IOC) และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง รูปแบบ วิธีการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม ความเหมาะสมของเวลา เพื่อดูความเป็นไปได้ที่จะนำรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานไปใช้ในการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช และนำรูปแบบการฝึกอบรมที่ปรับปรุงใหม่เข้าที่ประชุมคณะกรรมการสมาคมนักสังคมสงเคราะห์จิตเวชพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ประเมินความเหมาะสม และรับรองใช้ในการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช

ขั้นตอนที่ 5 ทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช โดยเปรียบเทียบผลด้วยวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังทดลอง ประเมินผลหลังการอบรม 2 เดือน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วย Paired Sample t-test

การวิจัยกึ่งทดลองนี้ใช้กลุ่มทดลอง คือ นักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานใหม่และยังไม่เคยเข้ารับการอบรมหลักสูตรนักสังคมสงเคราะห์จิตเวชมาก่อน จำนวน 38 คน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือก ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ สังกัดกรมสุขภาพจิต จำนวน 142 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ที่สมัครเข้ารับการฝึกอบรมและสมัครใจเข้ารับการทดลอง จำนวน 38 คน โดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ระยะที่ 2 การประเมินผลรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความสมัครใจในการให้ข้อมูล จำนวน 13 คน ประกอบด้วย กลุ่มนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ จำนวน 5 คน กลุ่มหัวหน้ากลุ่มงานสังคม

.....
สงเคราะห์/หัวหน้างานของนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 5 คน และกลุ่มคณะกรรมการสมาคม
นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

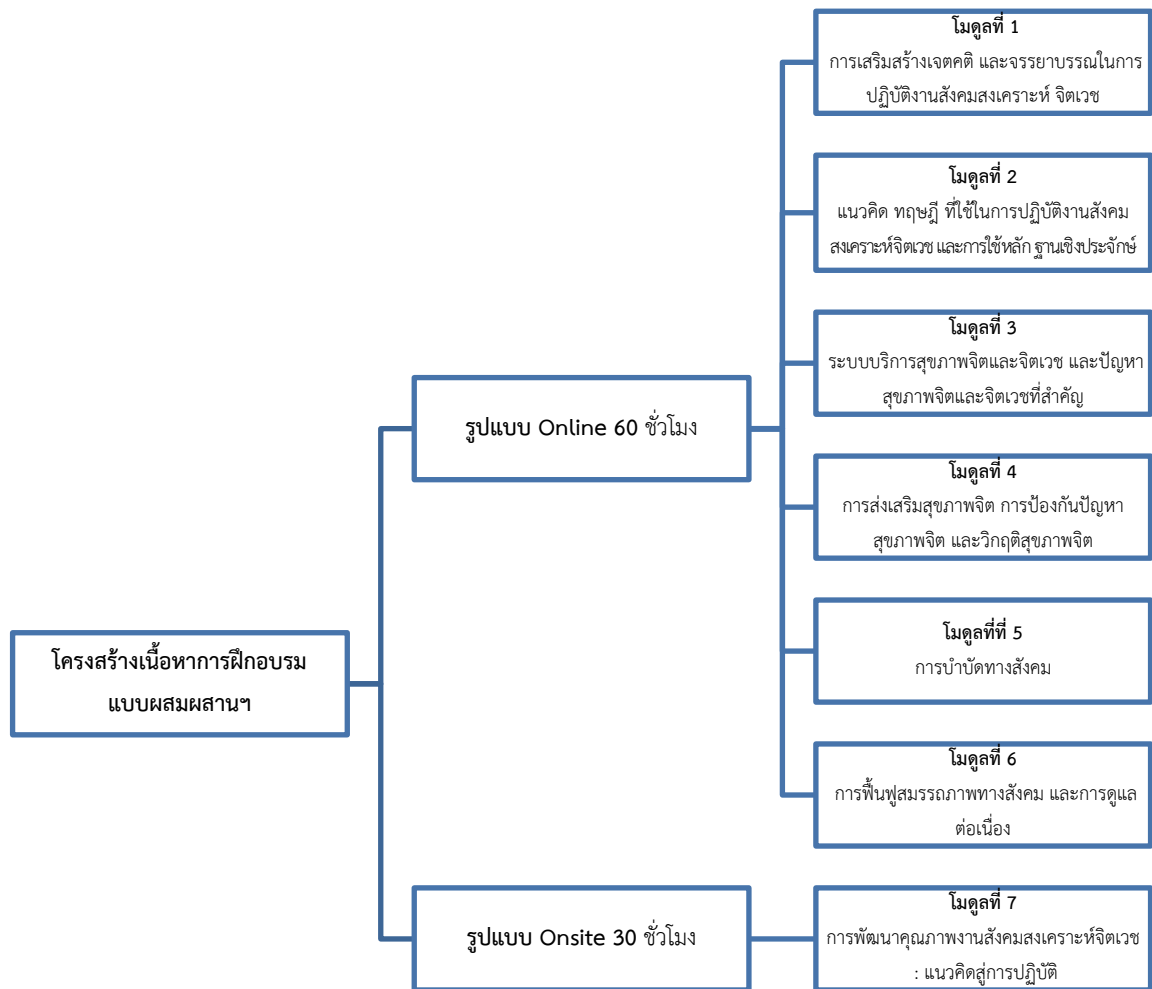
1) ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้าง
สมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อ
เสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดการฝึกอบรมแบบ
ผสมผสาน การใช้การเรียนรู้เชิงรุก และการพัฒนาสมรรถนะ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพทางวิชาการจาก
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

รูปแบบการฝึกอบรมฯ ดำเนินการฝึกอบรมตามโครงสร้างเนื้อหาและแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้รูปแบบผสมผสานและกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของ
นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 7 โมดูล ระยะเวลา 90 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นรูปแบบ
ออนไลน์ (Online) จำนวน 6 โมดูล ระยะเวลา 60 ชั่วโมง และรูปแบบพบหน้า (Onsite) จำนวน 1 โมดูล
ระยะเวลา 30 ชั่วโมง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างเนื้อหาการฝึกอบรมแบบผสมผสาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน หน่วยงานสังกัด รูปแบบการลาเข้าอบรม (ออนไลน์)

2.2 แบบประเมินสมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช ผ่านการตรวจสอบคุณภาพทางวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และหาความเชื่อมั่นของแบบประเมินสมรรถนะโดยทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักสังคมสงเคราะห์จิตเวชที่มีความใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ความเชื่อมั่นโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

[965]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

2.3 แนวคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประเมินผลรูปแบบการฝึกอบรมฯ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพทางวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2.4 แบบประเมินสรุปผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการวิจัยในคน กรมสุขภาพจิต เลขที่ DMH.IRB.COA 024 /2565 เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล : ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้ สถิติ Pair t-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช

1. ผลการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ศึกษาจากแหล่งข้อมูลเอกสารและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พบว่ารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ได้นำแนวคิดรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก และแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะ มาใช้ในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) แผนการจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ ประกอบด้วย 7 โมดูล ระยะเวลา 90 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น รูปแบบออนไลน์ (Online) จำนวน 6 โมดูล ระยะเวลา 60 ชั่วโมง และรูปแบบพบหน้า (Onsite) จำนวน 1 โมดูล ระยะเวลา 30 ชั่วโมง มีรูปแบบการฝึกอบรมและโครงสร้างเนื้อหาเหมาะสมทุกองค์ประกอบกับวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช มีดังนี้

2.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 86.8 อายุอยู่ระหว่าง 24-30 ปี ร้อยละ 78.9 อายุเฉลี่ย 28.3 ปี สถานภาพสมรส โสด ร้อยละ 84.2 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี ร้อยละ 92.1 ระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จิตเวชน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 50 ส่วนใหญ่สังกัดสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวชผู้ใหญ่ ร้อยละ 71.1 และรูปแบบการลาเข้าอบรมในช่วงออนไลน์เป็นการลาอบรมแบบไม่ต้องปฏิบัติงาน ร้อยละ 63.2 ดังตารางที่ 1

[966]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 38)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	33	86.8
ชาย	5	13.2
อายุ		
24-30 ปี	30	78.9
31-40 ปี	8	21.1
$\bar{X}$ =28.39 S.D. Min=24 Max=40		
สถานภาพสมรส		
โสด	32	84.2
สมรส	6	15.8
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	35	92.1
สูงกว่าปริญญาตรี	3	7.9
ระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช		
น้อยกว่า 1 ปี	19	50.0
1-2 ปี	15	39.5
3-4 ปี	4	10.5
หน่วยงานสังกัด		
สถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวชผู้ใหญ่	27	71.1
สถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่น	7	18.4
หน่วยงานส่วนกลางกรมสุขภาพจิต	4	10.5
รูปแบบการลาเข้าอบรม (ช่วงอบรมออนไลน์)		
ลาอบรมแบบไม่ต้องปฏิบัติงาน	24	63.2
ลาอบรมแบบปฏิบัติงาน	14	36.8

2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช ของนักสังคมสงเคราะห์ก่อนและหลังการฝึกอบรมฯ

[967]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภัทร วุฒิหาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมฯ ภาพรวม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช ของนักสังคมสงเคราะห์ ก่อนและหลังการฝึกอบรม (n = 38)

การประเมิน	จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม (คน)	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p-value เทียบก่อน-หลัง
ก่อนการฝึกอบรม	38	2.06	0.244	37	42.146	<.001*
หลังการฝึกอบรม	38	4.12	0.123			

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p = .05

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช ก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรม รายด้าน พบว่า

สมรรถนะด้านการตระหนักถึงคุณค่า จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวช คือ นักสังคมสงเคราะห์มีสมรรถนะในการให้บริการโดยให้ความสำคัญต่อคุณค่า ความเชื่อ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การรักษาความลับของผู้ใช้บริการ การวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้และเข้าใจสิทธิของตน และการยึดหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวช จำนวน 5 ข้อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม ($\bar{X}$ = 2.52 S.D. = 0.326) หลังอบรม ($\bar{X}$ = 4.23 S.D. = 0.177) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.001)

สมรรถนะด้านความสามารถในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช คือนักสังคมสงเคราะห์มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์สุขภาพจิตและจิตเวช โดยสามารถประเมินวินิจฉัยทางสังคม ทักษะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช การระบุข้อกฎหมายและการบริการนิติจิตเวช การออกแบบบริการวิกฤติสุขภาพจิต การวางแผนการนำความรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการดูแลรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมสำหรับผู้ให้บริการ และการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวชให้บริการประชาชน จำนวน 6 ข้อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม ($\bar{X}$ = 1.95 S.D. = 0.413) หลังอบรม ($\bar{X}$ = 4.16 S.D. = 0.243) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < .001)

สมรรถนะด้านความสามารถในการพัฒนาวิชาการด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช คือนักสังคมสงเคราะห์มีสมรรถนะในการพัฒนาวิชาการโดยการประยุกต์ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพบริการสังคมสงเคราะห์จิตเวช สามารถสืบค้นและประมวลความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวชเพื่อการใช้งานและเผยแพร่สามารถวางแผนการพัฒนางานสังคมสงเคราะห์จิตเวชโดยใช้องค์ความรู้ใหม่และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้บริการอย่างเป็นระบบ และสามารถออกแบบงานวิจัยด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวชที่สอดคล้องกับนโยบายของ

[968]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของ

นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing

Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

หน่วยงาน จำนวน 4 ข้อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม ($\bar{X}$ = 1.65 S.D. = 0.537) หลังอบรม ($\bar{X}$ = 4.05 S.D. = 0.233) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < .001) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช ก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรม (ภาพรวมรายด้าน)

สมรรถนะเฉพาะด้าน สังคมสงเคราะห์จิตเวช	ช่วงอบรม	$\bar{X}$	SD	t	p-value เทียบก่อน-หลัง
1. ด้านการตระหนักถึงคุณค่า จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์จิตเวช	ก่อนอบรม	2.52	0.326	27.267	<.001*
	หลังอบรม	4.23	0.177		
2. ด้านความสามารถในการ ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช	ก่อนอบรม	1.95	0.413	26.596	<.001*
	หลังอบรม	4.16	0.243		
3. ด้านความสามารถในการพัฒนา วิชาการด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช	ก่อนอบรม	1.65	0.537	34.173	<.001*
	หลังอบรม	4.05	0.233		

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p = .05

ระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช

ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 13 คน ประกอบด้วย 1) นักสังคมสงเคราะห์ที่เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 5 คน 2) หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ /หัวหน้างานของนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าอบรมจำนวน 5 คน 3) คณะกรรมการสภานักสังคมสงเคราะห์จิตเวช จำนวน 3 คน สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 13 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ สอดคล้องกันดังต่อไปนี้

มุมมองของนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้ารับการฝึกอบรม

1. คุณค่าและประโยชน์ของรูปแบบการฝึกอบรม

นักสังคมสงเคราะห์ที่เข้ารับการฝึกอบรม เห็นว่า การฝึกอบรมครั้งนี้ได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เทคนิค กระบวนการทำงานต่างๆ เปิดมุมมอง เพิ่มประสบการณ์ สร้างความมั่นใจ เกิดความภาคภูมิใจ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและการให้บริการสังคมสงเคราะห์จิตเวช รับรู้ถึงคุณค่าในตนเองและคุณค่าที่ได้รับจากการฝึกอบรมที่เกิดขึ้นทั้งต่อตัวเองและการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช ดังคำพูดที่ว่า

“จริงๆ แล้วคิดว่าสำหรับตัวเองได้เกินเป้าที่ตั้งไว้ การฝึกอบรมครั้งนี้ได้เติมเต็มความรู้ มีสิ่งที่เราไม่รู้อีกมากมาย เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน และตัวเอง” “รู้สึกพอใจดีมากที่ได้มีโอกาสเข้าอบรม ทำให้มีความเชื่อมั่น

ในการทำงานมากขึ้นได้รับความรู้ ทักษะสำคัญในการทำงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช” “นำไปใช้ในการให้บริการผู้ป่วยจิตเวชได้อย่างมั่นใจ”

2. การนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ในฐานะนักสังคมสงเคราะห์บรรจุนใหม่

การได้รับการอบรมตั้งแต่แรกเริ่ม ทำให้นักสังคมสงเคราะห์มีองค์ความรู้ด้านสุขภาพจิตและจิตเวช ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ ทฤษฎีต่างๆ ได้ เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติจริง เช่น เรื่องการวินิจฉัยทางสังคมโดยใช้รหัสบัญชีปัญหาทางสังคม การเตรียมความพร้อมในการทำกลุ่มบำบัด เป็นต้น การทำ Case Review การจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพบริการสังคมสงเคราะห์จิตเวช ดังคำพูดที่ว่า

“ความรู้เหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการทำงานจริง” “จากการทำ Case Review ทำให้เร่งเห็นความสำคัญของการบันทึก จัดเก็บ และเรียบเรียงข้อมูลที่เป็นระบบ เห็นภาพรวมกระบวนการปฏิบัติงาน รวมถึงประเด็นที่เป็นโอกาสในการพัฒนางานของหน่วยงานเพิ่มขึ้น” “โครงการพัฒนาคุณภาพงานสังคมสงเคราะห์จิตเวชนำไปปรับใช้ในพื้นที่เราได้เลย ”

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม

ในการจัดอบรมช่วงออนไลน์ ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิดีโอในการประกอบการเรียนการสอนให้เห็นภาพในเชิงปฏิบัติมากขึ้น เช่น การทำกลุ่ม การบำบัด การให้คำปรึกษาผู้รับบริการ เป็นต้น และควรให้มีการฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการบำบัดตามแนวคิดซาเทียร์หรือการบำบัดอื่นๆ รวมถึงการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต เช่น การสังเกตภาษา ท่าทาง การมองเห็น สบตา เป็นต้น ควรมีการขยายเวลาในบางหัวข้อ ควรเพิ่มหัวข้อเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดเก็บข้อมูล ระบบดิจิทัลมากขึ้น และควรศึกษาดูงานจริงในสถาบัน โรงพยาบาลจิตเวช ดังคำพูดที่ว่า

“ ช่วงเรียนออนไลน์มีการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ แต่ก็ไม่เหมือนกับการเรียนแบบ Onsite จะเห็นสีหน้า น้ำเสียง หัวข้อการบำบัดต่างๆ จึงอยากให้เป็น Onsite ” “ จะดีกว่านี้ถ้าได้มีการศึกษาดูงานจริง”

“ นำระบบดิจิทัลมาช่วยในการเก็บข้อมูลจะดีมาก ”

มุมมองของหัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ /หัวหน้างานของนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าอบรม

1. คุณค่าและประโยชน์ของรูปแบบการฝึกอบรม

รูปแบบการฝึกอบรมฯ ครั้งนี้ บรรลุตามเป้าหมายที่สามารถทำให้นักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานใหม่ได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีทักษะเฉพาะ และมีเจตคติที่เหมาะสม ความรู้ครั้งนี้ทำให้ได้พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสังคมยุคดิจิทัล ดังคำพูดที่ว่า

“ การจัดการเรียนรู้ครั้งนี้ได้ครอบคลุม ครบทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ น้อง ๆ ได้พัฒนาและเติบโตอย่างมาก ” “ เห็นการตั้งใจของน้อง ๆ ในช่วงเรียนออนไลน์ น้องจะทบทวน ฟังซ้ำได้บ่อยๆ จากระบบบันทึกข้อมูล ”

2. การนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมถึงเห็นการเชื่อมโยงในการทำงานตั้งแต่ระดับส่วนกลางไปจนถึงหน่วยบริการ คือ สถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช (จิตเวชผู้ใหญ่ จิตเวชเด็กและวัยรุ่น) และศูนย์สุขภาพจิตที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ระดับนโยบายไปจนถึงระดับพื้นที่ ดังคำพูดที่ว่า

[970]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของ

นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing

Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

“น้อง ๆ ได้เรียนรู้การทำงานของแต่ละหน่วย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ รวมถึงพวกทฤษฎี ความรู้ต่าง ๆ นำไปใช้ในการทำงานได้เลย” “เห็นการทำงานที่เป็นระบบมากขึ้น”

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม

ด้านเนื้อหาการอบรม ขอให้เพิ่มรายละเอียดในส่วนเรื่องการบำบัด เช่น ครอบครัwbำบัดเด็กพิเศษ และมีช่วงให้ผู้เรียนได้ฝึกบำบัดจริง ควรมีการวางแผน ออกแบบในช่วง Onsite มีการฝึกหรือดูงานการบำบัดรูปแบบต่างๆ งานส่งเสริมในชุมชน เพื่อให้เกิดทักษะ และประสบการณ์ ดังคำพูดที่ว่า

“การฝึกบำบัดจริง จะต้องใช้เวลา อาจจะเป็นการอบรมเฉพาะ เป็นคอร์สเฉพาะ ”

มุมมองของคณะกรรมการสมานักสังคมสงเคราะห์จิตเวช

1. คุณค่าและประโยชน์ของรูปแบบการฝึกอบรม

มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการฝึกอบรมฯ ได้ตามเป้าหมาย ผู้เข้าอบรมมีความสุข สนุก ตั้งใจเรียนรู้ รูปแบบการอบรมแบบผสมผสานมีความเหมาะสม สอดคล้องสถานการณ์ มีความทันสมัย ดังคำพูดดังนี้

“การอบรมครั้งนี้ถือเป็นการทำงานที่ครบหลุบจริงๆ มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เข้าอบรม หา Need analysis แล้วมากำหนดหัวข้ออบรม โดยคณะกรรมการสมานักได้ร่วมพิจารณา ให้ความเห็น คำแนะนำ วิทยากรผู้สอนทุกคนก็ต้องมาเขียนแผนการสอนแบบ Active learning มีใบความรู้ ใบกิจกรรม และมีคู่มือการฝึกอบรม ทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี การอบรมครั้งนี้เกิดความงัดแงะเกิดวัฒนธรรมที่ดี ๆ ”

2 การนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

เนื้อหาการอบรมทุกหัวข้อมีประโยชน์มาก สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

“ จากการสังเกตในช่วงฝึกอบรม ซึ่งเป็นผู้สอนด้วยเห็นถึงศักยภาพของน้องๆ ตั้งใจเรียนรู้ พัฒนาตัวเองมาก มีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยง คิดเป็นระบบ สิ่งเหล่านี้้องๆ นำไปใช้ในการทำงานสังคมสงเคราะห์จิตเวชได้เลย”

3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการอบรม

การจัดฝึกอบรมในรูปแบบผสมผสาน กรมสุขภาพจิตก็เลือกใช้รูปแบบนี้เช่นเดียวกันในการพัฒนาสมรรถนะสำหรับวิชาชีพเฉพาะ เช่น นักสังคมสงเคราะห์จิตเวชในช่วงการระบาดของโรคโควิด 19 ด้วยออนไลน์ค่อนข้างเป็นกระแส เพราะฉะนั้นการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมให้คำนึงถึงความเหมาะสมและผู้เข้ารับการอบรมได้รับประโยชน์สูงสุด

ผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช

ภายหลังการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 2 เดือน ได้ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยประเมินจากรายงานผลการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ (Case Review) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงการนำความรู้ ทักษะ เทคนิค กระบวนการและวิธีการทำงานที่สะท้อนความเป็นวิชาชีพ การวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหาอย่างรอบด้าน ลุ่มลึก มีการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการทำงาน การให้บริการที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของผู้ใช้บริการ มีแนวทางการทำงานกับทีมสหวิชาชีพที่ชัดเจน สามารถสรุปวิเคราะห์บทเรียนที่น่าสนใจมีประโยชน์ต่อการทำงานของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวช มาใช้ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่มีปัญหาทางสังคมที่ยุ่ยาก ซับซ้อน อย่างเป็นระบบ ครบวงจร เช่น ผู้ป่วย SMI-V ผู้ป่วยนิติจิตเวช ผู้ป่วย

[971]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภาพธ ภูฒิหาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของ

นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing

Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

.....

สารเสพติด ผู้ป่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่น เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักสังคมสงเคราะห์ได้เพิ่มพูนสมรรถนะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวชมากขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้ในการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช ซึ่งเป็นการออกแบบการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) แผนการจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ มีโครงสร้างเนื้อหาและแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแบบผสมผสาน จำนวน 7 โมดูล ระยะเวลา 90 ชั่วโมง โดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Online) จัดการฝึกอบรมใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 6 โมดูล ระยะเวลา 60 ชั่วโมง และรูปแบบพบหน้า (Onsite) จำนวน 1 โมดูล ระยะเวลา 30 ชั่วโมง ซึ่งผลจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานมีความเหมาะสม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 คล้ายกับงานวิจัยของชลศิลป์ ตรีสงค์, แจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัตน์ และขวัญหญิง ศรีประเสริฐ ภาพ (2561) การนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมเชิงรุกแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของพนักงานขายและบริการด้านโทรคมนาคม ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) บุคลากร 2) เนื้อหาและกิจกรรม 3) ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผล ผลการพิจารณาความสอดคล้องของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 5.08$, S.D.=1.03) ดังที่ Dziuban, C., Graham, C.R., Moskal, P.D., & et al. (2018) อธิบายไว่ว่านวัตกรรมการศึกษา ที่ผสมผสานโมดูล (Module) การเรียนการสอนหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน เป็นลักษณะของการผสมผสาน การเรียนทางไกลผ่านระบบเครือข่าย Online ร่วมกับการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face to Face) ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการนั่งฟังการบรรยายในชั้นเรียนปกติ

เมื่อนำรูปแบบการฝึกอบรมไปใช้กับกลุ่มทดลอง ตามกระบวนการส่งผลกระทบต่อสมรรถนะเฉพาะด้านของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช พบว่า คะแนนเฉลี่ยการประเมินสมรรถนะเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตระหนักถึงคุณค่า จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวช 2) ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช 3) ด้านความสามารถในการพัฒนาวิชาการด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ เนื่องจากการฝึกอบรมแบบผสมผสานตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีการออกแบบและวางแผน ดำเนินการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการพัฒนาให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแบ่งการฝึกอบรมออกเป็นรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้ความรู้ แนวคิด ทฤษฎี เทคนิค ทักษะ กระบวนการสังคมสงเคราะห์จิตเวชและองค์ความรู้ด้านสุขภาพจิตและจิตเวช โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ทุกหัวข้อ โดยมีวิทยากรเป็นผู้เอื้ออำนวย สนับสนุนให้ผู้เข้าอบรมได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์ สร้างบรรยากาศ มีปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม ช่วงที่ 2 เป็นการฝึกอบรมแบบพบหน้า (Onsite) เพื่อให้ความรู้และฝึกปฏิบัติโดยบูรณาการความรู้ มาประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) มีการนำเสนอผลการเรียนรู้และ

[972]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิทาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของ

นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing

Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

.....

โครงการพัฒนาคุณภาพสังคมสงเคราะห์จิตเวช เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกอบรม ซึ่งการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะสูงขึ้นก่อนการฝึกอบรม เนื่องจากการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการ เรียนรู้ที่มีความเหมาะสมสำหรับนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ สอดคล้องกับปณิธา วรณพิจรณ (2555) ศึกษาการพัฒนาแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้เทคนิคการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะตาม มาตรฐานทักษะวิชาชีพระดับสากล พบว่า 1) รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้เทคนิคการจัดการ ความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานทักษะวิชาชีพระดับสากลมีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.51) และ 2) รูปแบบในส่วนของการขั้นตอนการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้เทคนิคการจัดการความรู้เพื่อ พัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานทักษะวิชาชีพระดับสากล มีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.58) ซึ่งการเรียนรู้แบบไฮบริด เป็นรูปแบบการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมต่อการนำมาใช้ในการเรียนรู้ในยุคการ เปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นลักษณะการผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ทั้งในลักษณะ เฝ้ายหน้า และการเรียนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ ในการสร้างองค์ความรู้ได้อย่างหลากหลาย อันก่อให้เกิดการศึกษา ที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน (ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, ภูริสร ฐานปัญญา และเกรียงไกร สัจจะเหตุย 2563) และ Eiraldi et al., (2022) กล่าวว่าข้อดีการฝึกอบรมแบบผสมผสาน เป็นการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นความยืดหยุ่น โดยใช้สื่อการเรียนการสอน กิจกรรม และรูปแบบการเรียนการสอน ทั้งแบบออนไลน์และการเรียนแบบเฝ้ายหน้า เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยมี จุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทุกคนสามารถบรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนได้

ผลการประเมินรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ เฉพาะของนักสังคมสงเคราะห์จิตเวชข้อมูลเชิงคุณภาพ มีความเหมาะสม บรรลุตามเป้าหมายทั้งในด้านเจตคติ ที่ดีต่อการทำงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวช ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะเฉพาะทาง ประสบการณ์ ความมั่นใจ เป็นประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนาวิชาการด้านสังคมสงเคราะห์จิตเวช รวมถึง มีสัมพันธภาพที่ดี เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการทำงานสังคมสงเคราะห์จิตเวชได้ครอบคลุมมากขึ้น และหลังการ ฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 2 เดือน พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมได้นำความรู้เทคนิคจากการอบรมไปใช้เพิ่มมากขึ้น ในลักษณะการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยการให้บริการผู้ป่วยจิตเวชที่มีความยุ่งยากซับซ้อนได้มากขึ้น โดยใช้ กระบวนการ วิธีการทางสังคมสงเคราะห์จิตเวช โดยเชื่อในสิทธิการเป็นมนุษย์และหลักการยอมรับการตัดสินใจ ของผู้รับบริการเป็นหลัก สอดคล้องกับจตุรงค์ บุญรัตนสุนทร และคณะ (2564) ศึกษาการสร้างคุณค่าและ สมรรถนะหลักนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ พบว่าแนวทางการสร้างคุณค่าและสมรรถนะหลักนักสังคมสงเคราะห์ วิชาชีพ คือการพัฒนาศักยภาพของนักสังคมสงเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรายกรณีให้เป็นระบบ การเพิ่ม ความสามารถในการสร้างโปรแกรมพัฒนาระบบฐานข้อมูลบริการสังคมสงเคราะห์ออนไลน์ และพัฒนาข้อมูล ระบบดิจิทัล ซึ่งเป็นบทบาทของสถาบันการศึกษาที่สอนวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องปรับปรุงหลักสูตร ให้นักศึกษามีสมรรถนะดังกล่าวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของสังคมที่มีต่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ดังนั้น การผสมผสานความสามารถในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสติปัญญาของควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อน

.....
สังคมโลกจึงเป็นการบูรณาการที่เหมาะสมและเป็นแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับฐานวิถีชีวิตใหม่ของมนุษย์
ในสังคมปัจจุบันและอนาคต (ทัศนีย์ ธารพร, อาร์มภ์ เอี่ยมล่อ และเบญจวรรณ รุ่งเรืองศุภรัตน์. 2563)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การฝึกอบรมแบบผสมผสาน (Hybrid Training) เป็นรูปแบบการฝึกอบรมอีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสม
กับสังคมในยุคดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยผสมผสานเทคโนโลยีการเรียน
การสอนที่หลากหลายทั้งรูปแบบออนไลน์ (online) และพบหน้า (onsite) และวิธีการสอนที่หลากหลาย
หน่วยงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. การออกแบบรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน โดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้าง
สมรรถนะบุคลากร จะต้องคำนึงถึงความต้องการและความพร้อมของผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญ ควรมีการเตรียม
ความพร้อมทางด้านผู้สอน เครื่องมือและระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
ได้แก่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบการสอน และระบบบริหารจัดการ ซึ่งจำเป็นต้องมี
ผู้ดูแลเว็บ (Webmaster) ตลอดระยะเวลาในช่วงที่ใช้รูปแบบออนไลน์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมโดยใช้แนวคิดอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการฝึกอบรม
เพื่อจะได้เห็นแนวทางการนำไปใช้ที่ครอบคลุม ชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับนักสังคมสงเคราะห์
จิตเวช ในรูปแบบผสมผสานและจัดเป็นโมดูลการเรียนรู้ที่มีการฝึกทักษะที่มีความเฉพาะมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามประเมินผลผู้ที่สำเร็จการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เช่น ติดตามทุก 1 ปี เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมสุขภาพจิต. (2564). *แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี พ.ศ.2566 – 2570 ของ
กรมสุขภาพจิต*. Retrieved December 25, 2022, from:
<https://dmh.go.th/intranet/p2554/download/view.asp?id=2349>
- จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร, ระพีพรรณ คำหอม, เยาวเรศ คำมะนา, ทองศิริ กำแดง. (2564). การสร้างคุณค่าและ
สมรรถนะหลักนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*, 29(1), 294-328.
- เจตจันทร์ พลตงนอก. (2556). การพัฒนาระบบการฝึกอบรมออนไลน์แบบสอนงานสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
ผู้ใช้เทคโนโลยี อนาคตพาณิชย์. *Veridian E-Journal SU*, 6 (1), 385-398.
- ชลศิลป์ ตรีสงค์, แจ่มจันทร์ ศรีอรุณศรี และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ. (2561). การนำเสนอรูปแบบการ
ฝึกอบรมเชิงรุกแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของพนักงานขายและบริการด้าน
โทรคมนาคม. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 11 (2), 1640-1656.

[974]

Citation:

ชิดชนก โอภาสวัฒนา, สรรกมล กรนุ้ม และ ภพธร วุฒิหาร. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะของ

นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3 (4), 955-974

Opaswattana, C., Gornnum, S., Wuttiham, P., (2023). Development of the Hybrid Training Model by Using Active Learning Methods for Enhancing

Specific Competencies of Psychiatric Social Workers. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3 (4), 955-974; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.230>

- ทัศนีย์ ธารพร, อารัมภ์ เอี่ยมละออ, และเบญจวรรณ รุ่งเรืองสุภรัตน์. (2563). การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) กับอนาคตการจัดการศึกษาสำหรับสังคมในแบบฐานวิถีชีวิตใหม่. *วารสารศิลปะศาสตร์ มทร. ธานีบุรี*. 1(2), 13-20.
- ปณิตา วรรณพิรุณ. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือทางปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. *วารสารวิทยบริการ*, 23 (2), 153-164.
- เพ็ญประภา ภัทรานุกรม. (2565). การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนและกลยุทธ์การสอนในหลักสูตรวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*. 30 (2), 145-168.
- เยาวเรศ รักดีจิตร. (2557). *Active Learning* กับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. นครสวรรค์: สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วารินทร์พร ฟันเฟื่องฟู. (2562). การจัดการเรียนรู้ Active Learning ให้สำเร็จ. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 9 (1), 135-145.
- ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, ภูริสร ฐานปัญญา และเกรียงไกร สัจจะหทัย. (2563). การเรียนการสอนแบบไฮบริด (Hybrid Learning) กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารนาครบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 12(3), 213-224.
- สนธยา หลักทอง และเพชฌัญญู กิจระการ. (2564). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานตามหลักการนาตนเองเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัล สำหรับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*. 11 (2), 197-209.
- สมักรสมร รักดีเทวา และเอกนถน บางท่าไม้. (2564). การเรียนรู้ยุคใหม่กับการเรียนการสอน ออนไลน์ในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 34(1), 1-18.
- อัญชลี ศิลากะ และสมนึก อนันตวรวงศ์. (2564). *มาตรฐานการปฏิบัติงาน สำหรับนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)*. สมาคมนักสังคมสงเคราะห์. กรมสุขภาพจิต
- Eiraldi, R., McCurdy, B. L., Khanna, M. S., Goldstein, J., Comly, R., Francisco, J., Rutherford, L. E., Wilson, T., Henson, K., Farmer, T., & Abbas F. J. (2022). Development and evaluation of a remote training strategy for the implementation of mental health evidence-based practices in rural schools: Pilot study protocol. *Pilot and Feasibility Studies*, 8, 128. <https://doi.org/10.1186/s40814-022-01082-4>
- Dziuban, C., Graham, C.R., Moskal, P.D. & et al. (2018). Blended learning: the new normal and emerging technologies. *Int J Educ Technol High Educ* 15 (3), <https://doi.org/10.1186/s41239-017-0087-5>
- Fanter, A. (2010). *The Future of Instructional Models*. Retrieved January 10, 2023, from: <https://www.worldwidelearn.com/articles/hybrid-education/>